

Giải VBT Sinh học lớp 9 Bài 44: Bài tập nhận thức kiến thức mới**Bài 1 (trang 102 VBT Sinh học 9):**

Quan sát hình 44.1 SGK và trả lời các câu hỏi sau:

- a) Khi có gió bão, thực vật sống thành nhóm có lợi gì so với sống riêng rẽ?
- b) Trong tự nhiên, động vật sống thành bầy đàn có lợi gì?

Trả lời:

- a) Khi có gió bão, thực vật sống thành nhóm có thể chống đỡ cùng nhau, giúp giảm nguy cơ bị bật gốc rễ và gãy cành lá.
- b) Trong tự nhiên, động vật sống thành bầy đàn giúp tăng khả năng kiếm được nhiều thức ăn, bảo vệ lẫn nhau và bảo vệ con non trong bầy và cùng chống lại kẻ thù, tăng khả năng sống sót của mỗi cá thể

Bài 2 (trang 102-103 VBT Sinh học 9):

Đánh dấu x vào ô vuông chỉ câu đúng trong số các câu sau:

☐	Hiện tượng cá thể tách khỏi nhóm làm tăng khả năng cạnh tranh giữa các cá thể
☐	Hiện tượng cá thể tách khỏi nhóm làm cho nguồn thức ăn cạn kiệt nhanh chóng
☐	Hiện tượng cá thể tách ra khỏi nhóm làm giảm nhẹ cạnh tranh giữa các cá thể, hạn chế cạnh tranh vùng.

Trả lời:

☐	Hiện tượng cá thể tách khỏi nhóm làm tăng khả năng cạnh tranh giữa các cá thể
--------------------------	---

	Hiện tượng cá thể tách khỏi nhóm làm cho nguồn thức ăn cạn kiệt nhanh chóng
X	Hiện tượng cá thể tách ra khỏi nhóm làm giảm nhẹ cạnh tranh giữa các cá thể, hạn chế cạn kiệt nguồn thức ăn trong vùng.

Bài 3 (trang 103 VBT Sinh học 9):

Trong các ví dụ sau đây, quan hệ nào là hỗ trợ (viết chữ H vào ô vuông đầu câu), quan hệ nào là đối địch (viết chữ Đ vào ô vuông đầu câu)?

	Ở địa y, các sợi nấm hút nước và muối khoáng cung cấp cho tảo, tảo hấp thu nước, muối khoáng và năng lượng ánh sáng mặt trời tổng hợp nên chất hữu cơ, nấm và tảo đều sử dụng các sản phẩm hữu cơ do tảo tổng hợp.
	Trên một cánh đồng lúa, khi cỏ dại phát triển, năng suất lúa giảm.
	Hươu, nai và hổ cùng sống trong một cánh rừng. Số lượng hươu, nai bị khống chế bởi số lượng hổ.
	Rận và bét sống bám trên da trâu, bò. Chúng sống được nhờ hút máu của trâu, bò.
	Địa y sống bám trên cành cây.
	Cá ép bám vào rùa biển, nhờ đó cá được đưa đi xa.
	Dê và bò cùng ăn cỏ trên một cánh đồng.
	Giun đũa sống trong ruột người.

	Vi khuẩn sống trong nốt sần rễ cây họ đậu.
	Cây nắp ấm bắt côn trùng.

Trả lời:

H	Ở địa y, các sợi nấm hút nước và muối khoáng cung cấp cho tảo, tảo hấp thu nước, muối khoáng và năng lượng ánh sáng mặt trời tổng hợp nên chất hữu cơ, nấm và tảo đều sử dụng các sản phẩm hữu cơ do tảo tổng hợp.
Đ	Trên một cánh đồng lúa, khi cỏ dại phát triển, năng suất lúa giảm.
Đ	Hươu, nai và hổ cùng sống trong một cánh rừng. Số lượng hươu, nai bị khống chế bởi số lượng hổ.
Đ	Rận và bét sống bám trên da trâu, bò. Chúng sống được nhờ hút máu của trâu, bò.
Đ	Địa y sống bám trên cành cây.
H	Cá ép bám vào rùa biển, nhờ đó cá được đưa đi xa.
Đ	Đê và bò cùng ăn cỏ trên một cánh đồng.
Đ	Giun đũa sống trong ruột người.
H	Vi khuẩn sống trong nốt sần rễ cây họ đậu.

Đ	Cây nắp ấm bắt côn trùng.
---	---------------------------

Bài 4 (trang 103 VBT Sinh học 9):

Sự khác nhau chủ yếu giữa quan hệ hỗ trợ và quan hệ đối địch của các sinh vật khác loài là gì?

Trả lời:

Quan hệ hỗ trợ: các loài đều có lợi hoặc ít nhất không bị hại

Quan hệ đối địch: một loài có lợi và loài khác bị hại hoặc cả hai cùng bị hại

Giải VBT Sinh học lớp 9 Bài 44: Bài tập tóm tắt và ghi nhớ kiến thức cơ bản**Bài 1 (trang 103 VBT Sinh học 9):**

Điền từ hoặc cụm từ phù hợp vào chỗ trống trong các câu sau:

Trong tự nhiên, thường không có sinh vật nào sống với các sinh vật khác. Thông qua các mối quan hệ cùng loài và khác loài, các sinh vật luôn luôn hoặc lẫn nhau.

Trả lời:

Trong tự nhiên, thường không có sinh vật nào sống tách biệt với các sinh vật khác. Thông qua các mối quan hệ cùng loài và khác loài, các sinh vật luôn luôn hỗ trợ hoặc cạnh tranh lẫn nhau.

Bài 2 (trang 104 VBT Sinh học 9):

Khi nào thì các sinh vật cùng loài cạnh tranh nhau và dẫn tới một số cá thể tách khỏi nhóm?

Trả lời:

Khi điều kiện sống không đủ đáp ứng nhu cầu của tất cả các cá thể trong cùng loài sẽ dẫn tới cạnh tranh trong loài và một số cá thể phải tách nhóm.

Bài 3 (trang 104 VBT Sinh học 9):

Các sinh vật khác loài có quan hệ hoặc hỗ trợ hoặc đối địch. Quan hệ nào là có lợi (hoặc ít nhất không có hại) cho tất cả các loài sinh vật? Quan hệ nào là có hại cho một bên hoặc cả hai bên?

Trả lời:

Quan hệ hỗ trợ: có lợi hoặc ít nhất không gây hại

Quan hệ cạnh tranh: có hại cho 1 bên hoặc cả hai bên.

Giải VBT Sinh học lớp 9 Bài 44: Bài tập củng cố và hoàn thiện kiến thức**Bài 1 (trang 104 VBT Sinh học 9):**

Các sinh vật cùng loài hỗ trợ và cạnh tranh lẫn nhau trong những điều kiện nào?

Trả lời:

Các sinh vật cùng loài hỗ trợ nhau khi điều kiện sống vẫn đủ đáp ứng nhu cầu tất cả thành viên trong loài, khi chúng cần giúp nhau để kiếm ăn, tránh kẻ thù,...

Các sinh vật cùng loài cạnh tranh nhau khi môi trường sống không đủ đáp ứng nhu cầu tất cả các thành viên trong loài hoặc khi cạnh tranh sinh sản.

Bài 2 (trang 104 VBT Sinh học 9):

Quan hệ giữa các cá thể trong hiện tượng tự tỉa ở thực vật là mối quan hệ gì? Trong điều kiện nào hiện tượng tự tỉa diễn ra mạnh mẽ?

Trả lời:

Tự tỉa thưa là hiện tượng cạnh tranh lẫn nhau ở thực vật cùng loài.

Hiện tượng tự tỉa diễn ra khi mật độ các cá thể quá cao, lượng ánh sáng không đủ để phân bố tới tất cả cá thể, cây nào sống khỏe sẽ tiếp tục vươn lên lấy ánh sáng, cây nào yếu ớt sẽ bị chết để giải phóng không gian.

Bài 3 (trang 104 VBT Sinh học 9):

Hãy tìm thêm các ví dụ minh họa quan hệ hỗ trợ và đối địch của các sinh vật khác loài. Trong các ví dụ đó, những sinh vật nào là sinh vật được lợi hoặc bị hại.

Trả lời:

Quan hệ hỗ trợ: Tôm nhỏ “dọn vệ sinh” giúp các loài cá lớn: tôm có được thức ăn, cá lớn tránh bị vi sinh vật gây bệnh; Hải quỳ bám trên cua biển: Hải quỳ được di chuyển theo cua biển và có được thức ăn, cua biển được bảo vệ khỏi sự tấn công sinh vật săn mồi nhờ nọc độc của hải quỳ;...

Quan hệ cạnh tranh: Chim ưng săn bắt thỏ: chim ưng có được thức ăn, thỏ bị hại; giun, sán kí sinh trong cơ thể trâu bò: giun sán có nơi sống và dinh dưỡng, trâu bò bị hại do bị nhiễm bệnh,...

Bài 4 (trang 105 VBT Sinh học 9):

Trong thực tiễn sản xuất, cần phải làm gì để tránh sự cạnh tranh gay gắt giữa các cá thể sinh vật, làm giảm năng suất vật nuôi, cây trồng?

Trả lời:

Trong thực tiễn sản xuất cần tạo điều kiện đầy đủ đáp ứng nhu cầu sống của cây trồng vật nuôi: nơi sống, thức ăn, chất dinh dưỡng, điều kiện sống,... để hạn chế cạnh tranh giữa các cá thể.

Bài 5 (trang 105 VBT Sinh học 9):

Giữa các loài có các mối quan hệ đối địch sau (chọn phương án trả lời đúng nhất):

- A. Cạnh tranh và kí sinh, nửa kí sinh
- B. Nửa kí sinh và sinh vật ăn sinh vật khác
- C. Cạnh tranh và sinh vật ăn sinh vật khác
- D. Cạnh tranh, kí sinh và nửa kí sinh, sinh vật ăn sinh vật khác

Trả lời:

Chọn đáp án D. Cạnh tranh, kí sinh và nửa kí sinh, sinh vật ăn sinh vật khác

Giải thích: Dựa vào nội dung bảng 44 SGK trang 132.